ابلاغ سیاست‌های کلی محیط زیست - 26 /آبان/ 1394

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در اجرای بند یک اصل 110 قانون اساسی، در نامه‌ای به روسای قوا، سیاستهای کلی محیط زیست را ابلاغ کردند.
ایجاد نظام یکپارچه ملّي محیط زیست، مدیریت هماهنگ و نظام‌مند منابع حیاتي، جرم‌انگاري تخریب محیط زیست، تهیه اطلس زیست‌بوم کشور، تقویت دیپلماسي محیط زیست، گسترش اقتصاد سبز و نهادینه سازي فرهنگ و اخلاق زیست محیطي از جمله محورهای ابلاغیه رهبر معظم انقلاب اسلامی است.
متن سیاستهای کلی محیط زیست که پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین شده، به این شرح است:
بسم الله الرّحمن الرّحیم
سیاست‌هاي كلي محیط زیست

1ـ مدیریت جامع، هماهنگ و نظام‌مند منابع حیاتي (از قبیل هوا، آب، خاك و تنوع زیستي) مبتني بر توان و پایداري زیست‌بوم بویژه با افزایش ظرفیت‌ها و توانمندي‌هاي حقوقي و ساختاري مناسب همراه با رویکرد مشارکت مردمي.
2ـ ایجاد نظام یکپارچه ملّي محیط زیست.
3ـ اصلاح شرایط زیستي به منظور برخوردار ساختن جامعه از محیط زیست سالم و رعایت عدالت و حقوق بین نسلي.
4ـ پیشگیري و ممانعت از انتشار انواع آلودگي‌هاي غیرمجاز و جرم‌انگاري تخریب محیط زیست و مجازات مؤثر و بازدارنده آلوده کنندگان و تخریب کنندگان محیط زیست و الزام آنان به جبران خسارت.
5ـ پایش مستمر و کنترل منابع و عوامل آلاینده هوا، آب، خاك، آلودگي‌هاي صوتي، امواج و اشعه‌هاي مخرب و تغییرات نامساعد اقلیم و الزام به رعایت استانداردها و شاخص‌هاي زیست محیطي در قوانین و مقررات، برنامه‌هاي توسعه و آمایش سرزمین.
6ـ تهیه اطلس زیست‌بوم کشور و حفاظت، احیاء، بهسازي و توسعه منابع طبیعي تجدید پذیر (مانند دریا، دریاچه، رودخانه، مخزن سدها، تالاب، آبخوان زیرزميني، جنگل، خاك، مرتع و تنوع زیستي بویژه حیات وحش) و اعمال محدودیت قانونمند در بهره‌برداري از این منابع متناسب با توان اکولوژیك (ظرفیت قابل تحمل و توان بازسازي) آنها بر اساس معیارها و شاخص‌هاي پایداري، مدیریّت اکوسیستم‌هاي حساس و ارزشمند (از قبیل پارك‌هاي ملّي و آثار طبیعي ملّي) و حفاظت از منابع ژنتیك و ارتقاء آنها تا سطح استانداردهاي بین‌المللي.
7ـ مدیریّت تغییرات اقلیم و مقابله با تهدیدات زیست محیطي نظیر بیابان‌زایي، گرد و غبار بویژه ریزگردها، خشکسالي و عوامل سرایت دهنده میکروبي و رادیواکتیو و توسعه آینده‌نگري و شناخت پدیده‌هاي نوظهور زیست محیطي و مدیریّت آن.
8 ـ گسترش اقتصاد سبز با تأکید بر:
8ـ1 ـ صنعتِ کم کربن، استفاده از انرژي‌هاي پاك، محصولات کشاورزي سالم و ارگانیك و مدیریّت پسماندها و پساب‌ها با بهره‌گیري از ظرفیّت‌ها و توانمندي‌هاي اقتصادي، اجتماعي، طبیعي و زیست محیطي.
8ـ2 ـ اصلاح الگوي تولید در بخش‌هاي مختلف اقتصادي و اجتماعي و بهینه‌سازي الگوي مصرف آب، منابع، غذا، مواد و انرژي بویژه ترویج مواد سوختي سازگار با محیط زیست.
8ـ3 ـ توسعه حمل و نقل عمومي سبز و غیرفسیلي از جمله برقي و افزایش حمل و نقل همگاني بویژه در کلان شهرها.
9ـ تعادل بخشي و حفاظت کیفي آب‌هاي زیرزميني از طریق اجراي عملیات آبخیزداري، آبخوان‌داري، مدیریّت عوامل کاهش بهره‌برداري از آب‌هاي زیرزميني و تبخیر وکنترل ورود آلاینده‌ها.

10ـ استقرار نظام حسابرسي زيست محيطي در كشور با لحاظ ارزش‌ها و هزينه‌هاي زيست محيطي (تخريب، آلودگي و احياء) در حساب‌هاي ملّي.
11ـ حمايت و تشويق سرمايه‌گذاري‌ها و فناوري‌هاي سازگار با محيط زيست با استفاده از ابزارهاي مناسب از جمله عوارض و ماليات سبز.
12ـ تدوين منشور اخلاق محيط زيست و ترويج و نهادينه سازي فرهنگ و اخلاق زيست محيطي مبتني بر ارزش‌ها و الگوهاي سازنده ايراني ـ اسلامي.
13ـ ارتقاء مطالعات و تحقيقات علمي و بهره‌مندي از فناوري‌هاي نوآورانه زيست محيطي و تجارب سازنده بومي در زمينه حفظ تعادل زيست بوم‌ها و پيشگيري از آلودگي و تخريب محيط زيست.
14ـ گسترش سطح آگاهي، دانش و بينش زيست محيطي جامعه و تقويت فرهنگ و معارف ديني مشاركت و مسؤوليت‌پذيري اجتماعي بويژه امر به معروف و نهي از منكر براي حفظ محيط زيست در تمام سطوح و اقشار جامعه.
15ـ تقويت ديپلماسي محيط زيست با:
15ـ1ـ تلاش براي ايجاد و تقويت نهادهاي منطقه‌اي براي مقابله با گرد و غبار و آلودگي‌هاي آبي.
15ـ2ـ توسعه مناسبات و جلب مشاركت و همكاري‌هاي هدفمند و تأثيرگذار دوجانبه، چندجانبه، منطقه‌اي و بين‌المللي در زمينه محيط زيست.
15ـ3ـ بهره‌گيري مؤثر از فرصت‌ها و مشوق‌هاي بين‌المللي در حركت به سوي اقتصاد كم كربن و تسهيل انتقال و توسعه فناوري‌ها و نوآوري‌هاي مرتبط.